



ПРИРОДЕН ПАРК СТРАНДЖА

ЗА КОГО БИЕ КАМБАНАТА!

Непрекъснато слушаме от всички информационни източници за глобалното затопляне, но какво е то в нашия живот, в нашата среда, за нас самите? Виждаме ли го, усещаме ли го, разпознаваме ли го!?

В гр. Малко Търново, разположен в средата на Странджа планина, климатът е умерено топъл. Средната температура в Малко Търново е 12.0°C. Годишните валежи са 880 mm.

В района меките дни на лятото започват в края на юни и завършват през септември. Месецът с най-висока относителна влажност е декември (83.55 %). Месецът с най-ниска относителна влажност е юли (67.98 %). Най-влажен месец е март (12,10 дни). Най-сухият месец е август (6,83 дни).

Най-слънчевият месец е юли, като средният брой дневни часове е 11,31. През цялата продължителност на споменатия календарен период има общо 350,58 часа слънчева светлина.

With an average of 22.0 °C | 71.6 °F, August is the warmest month. In January, the average temperature is 1.9 °C | 35.3 °F. It is the lowest average temperature of the whole year.

WEATHER BY MONTH // WEATHER AVERAGES MALKO TARNOVO

	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Avg. Temperature °C (°F)	1.9 °C (35.3) °F	3.2 °C (37.7) °F	6.5 °C (43.6) °F	10.6 °C (51) °F	15.4 °C (59.8) °F	19.6 °C (67.3) °F	22 °C (71.6) °F	22 °C (71.6) °F	17.9 °C (64.3) °F	12.8 °C (55.1) °F	8.6 °C (47.5) °F	3.5 °C (38.3) °F
Min. Temperature °C (°F)	-1.5 °C (29.4) °F	-0.4 °C (31.2) °F	2.2 °C (36) °F	5.8 °C (42.4) °F	10.5 °C (50.9) °F	14.7 °C (58.4) °F	17.2 °C (63) °F	17.6 °C (63.7) °F	13.8 °C (56.9) °F	9.3 °C (48.7) °F	5.3 °C (41.5) °F	0.4 °C (32.7) °F
Max. Temperature °C (°F)	5.3 °C (41.5) °F	6.9 °C (44.4) °F	10.8 °C (51.5) °F	15.3 °C (59.5) °F	20 °C (67.9) °F	23.9 °C (75.1) °F	26.3 °C (79.4) °F	26.4 °C (79.6) °F	22.3 °C (72.1) °F	16.7 °C (62.1) °F	12.3 °C (54.1) °F	6.9 °C (44.3) °F
Precipitation / Rainfall mm (in)	85 (3)	79 (3)	83 (3)	73 (2)	73 (2)	75 (2)	53 (2)	37 (1)	61 (2)	90 (3)	78 (3)	93 (3)
Humidity(%)	83%	80%	76%	72%	72%	71%	68%	68%	71%	78%	81%	84%
Rainy days (d)	8	8	9	8	8	7	6	5	6	7	7	9
avg. Sun hours (hours)	4.2	4.6	6.4	9.0	10.3	11.2	11.3	10.3	8.0	5.7	4.7	4.2

Data: 1991 - 2021 Min. Temperature °C (°F), Max. Temperature °C (°F), Precipitation / Rainfall mm (in), Humidity, Rainy days. Data: 1999 - 2019: avg. Sun hours

The precipitation varies 56 mm | 2 inch between the driest month and the wettest month. The average temperatures

Според местни експерти от горската гилдия на територията на Странджа, валежите много бързо се променят – валежите стават все по-малко, а засушаването взема все по-големи размери. Твърди се, че през последните години сумата на валежите над Странджа е намаляла с около 10-12%.

Това неминуемо се отразява не флората и фауната на Странджа.

Особено тежко става състоянието на храсталачната растителност, на индивидите, които характеризират планината като единствената в Европа съхранила индивидите от терциерния период на Европа.

На много места странджанската зеленика (*Rhododendron ponticum*) дори и по време на своя цъфтеж пред май/юни има пожълтели листа, които често падат.



Тежката лятна суша на 2020 - 300 мм валеж в Царево и 600 мм - в М. Търново до края на октомври, се отрази отново кошмарно върху състоянието на странджанската зеленика (*Rhododendron ponticum*).



Масовото съхнене по билата и горните части на склоновете е вече често през последните години. В дълбоките долове и по северните склонове състоянието е благоприятно.

Сушата видимо се отразява и на спътниците на зелениката - цъфтящата калуна и плодоносеца боровинка. Съхненето вероятно ограничава краищата на ареала на зелениката, за което е необходимо дългосрочно изследване.



Вече втора-трета година в Странджа, в сезоните на гъбите (Fungi), пролет/лято, различните гъби намаляха драстично и дори съвсем изчезнаха -не поникнаха. Това е защото валежите в планината са сериозно намелели и водата не може да достигне мицела и да го провокира да „ражда” гъби.

Такова е състоянието и на много други индивиди от флората, които страдат от липсата на достатъчно влага в почвата. През последните години например изключително рядко може да се срещне физалисът или по местному - мехунката (*Physalis alkekengi*). Така е с плододаването и на много други дървесни и храстовидни видове, характерни за Странджа.



Още преди 7 години един от най-добрите познавачи на Странджа планина, доц. Д-р Дико Патронов написа следното: „Тежка суша в Природен парк Странджа! Голямата депресия във валежите в Странджа през последните десетилетия продължава и през тази година.“.

В публикувани данни от проф. И. Раев за валежите в периода 1961 - 2000 година, средногодишните валежи измерени в станциите на Странджа / М.Търново, Звездец, Граматиково/ са намалели с 25-30% в сравнение с периода 1931 - 1980 г. /За станция М.Търново от 960 на 670мм/. Това е най-продължителното засушаване през 20. век.

Пресъхнаха целогодишно течащи в миналото долове, засухата се отразява пагубно на дървета, храсти и треви - особено на по-влажголюбивите видове като зеленика, кавказка боровинка, които трайно увяхват, рано падат листата на дъбове, габър, елши, върби, източния бук.

Предупрежденията за глобалното затопляне и засушаване изисква заостряне на вниманието в ползването на горите в крайречните долини и край доловете, запазване на естествения характер на горските съобщества, особено на изискващите повече въздушна и почвена влага - източнобуковите и източногоруновите видове с вечнозелена растителност.

В такива сушави години претоварването с посетители на горските туристически маршрути носи и влошаване на естествената природна среда. Настъпват видими промени, каквито на територията на парка се констатират в района на маршрут "Изворите на река Младежка", край водопада при с.Стоилово и по маршрута към връх Градище.

Местни изследователи твърдят, че след около 50 години Странджа може да започне да придобива характеристиките на пустиня!

Ние бихме искали да оставим и за следващите поколения уникалната природа на Странджа.

Повече за Природен парк „Странджа“ - <https://www.strandja.bg/>